

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe. se prodajajo po 3 nrvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe. po 5 nrvč. (10 stot.).

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5,20, za pol leta Kron 2,60.

Brzobjavne vesti.

Cesarjevo zdravje.

DUNAJ 4. „Corr. Wilhelm“ poroča zvečer. Cesar se je tudi danes ves dan počutil zelo dobro. Svoje predpoludansko delo je dovršil vladar, ne da bi bil čutil najmanjše utrujenost. Prehlajenje izginja. Upati je, da cesar v nekoliko dneh popolnoma ozdravi.

Češko-nemška poganjanja.

PRAGA 4. Členi narodno-politične komisije in člani načelnikstva nemškega deželnozborskega kluba se ob 11. uri predpoludne sestali v deželnozborski palači na posvetovanje, ki je bilo prekinjeno ob 1. uri.

PRAGA 4. Današnje posvetovanje Nemcev je trajalo do 4. ure popoldne. Nato je bila pri višem deželnem maršalu skupna konferenca, katere so se udeležili posl. prof. Fran Thun, prof. Clam-Martinič, prof. Ervin Nostiz, dr. vit. Perger, dr. Mettal, dr. Epinger, dr. Urban, Pacher, Grünzner, dr. Skarda, Dvořak in Choc. Konferenca ni prišla do nikakega sklepa. Oficijelen komunikat ni bil izdan.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 4. Poslanska zbornica je imela danes sejo. Posl. Geza Polonyi (48. ti izven stranke) je predlagal, naj zbornica zahteva, da predloži vlada čim prej zakonski načrt o ustanovitvi neodvisne banke. Polonyi je prosil, naj se stavi ta njegov predlog čim prej na dnevni red, da ga obrazloži. — Predsednik je rekel, da bo stavil tozačevni predlog koncem seje.

Nato je zbornica nadaljevala razpravo o trgovinski pogodbi s Srbijo. — Czemez (Košutovec) je govoril proti pogodbi, ki da je škodljiva malim kmetom. — Dr. Abraham (Justhova stranka) se je izjavil proti uvozu živine in proti uvozu argentinskega mesa. Nato je bila debata prekinjena. — Predlog posl. Polonyija v stvari samostojne banke pride na dnevni red prihodnje soto. Prihodnja seja jutri.

Zgoreli so v železniškem vozu.

BEROLIN 4. Jutranji listi poročajo iz Varšave: V noči od ponedeljka na torek je med Grodnim in Swalkom začelo goriti v železniškem vozu III. razreda. Voz je popolnoma zgorel. Nekoliko pooglenelih trupel so že našli. Deset oseb se je hudo opeklo.

Bruselj 4. V kratkem pride semkaj deputacija bonapartistične aristokracije, ki izroči dragocene darove princu Napoleonu in njegovim soprog.

Gradec 4. Na današnji seji občinskega sveta je bil dr. Graf izvoljen županom na tri leta, Romuald Magg in Ivan Habisch sta bila zopet izvoljena podžupanoma na 1 leto.

Potres.

PETROGRAD 4. V Taškentu so danes okoli 4. uri zjutraj čutili valovit potres.

VJERNEJ 4. Potres, ki je trajal pet minut, je kamenite hiše na pol razdejal. Doselej še ni ugotovljeno, koliko oseb je bilo ubitih. Vse peči so tako poškodovane, da se jih ne more več kuriti. Mraza je 10° pod ničlo.

TAŠKENT 4. Privatna poročila iz Vjernega pravijo, da se je tamkaj vsled potresa zrušilo nekoliko hiš. Zveza s Džarkantom prekinjena. V Kopalu so se ob 4. uri 23' zjutraj čutili močno gibanje tal in nato slab potres, vsled česar so nastale razpoke. V Aulijeti, pokrajina Sir Darja so ob istem času čutili znatno gibanje tal v smeri od zapada proti vzroku.

DUNAJ 4. Tudi tukajšnji centralni zavod za meteorologijo in geodinamiko je zabeležil v minoli noči silen daljni potres. Ognjišče potresa se utegne nahajati v Perziji ali v centralni Aziji. Potres je gotovo povzročil katastrofo in je moral biti silen kakor oni v Messini.

FOGGIA 4. Potresni aparati tukajšnje zvezdarne so danes kmalu po polnoči zabeležili močan oddaljen potres. Potres je moral biti katastrofalen. Ognjišče je utegnito biti oddaljeno okoli 6000 km. Zamah beležčnega peresa je znašal 60 cm. tako da je bilo isto vrženo iz komponent.

FLORECA 4. Pater Alfani, ravnatelj tukajšnjega Zimenianskega observatorija poroča: Danes ob 12 uri 39 min. po polnoči so potresni aparati observatorija zabeležili daljni potres izredne sile. Taka silna beleženja so se opazovala le pri ameriških potresih v Valparaisu, Bonaventuri in San Franciscu. Izlasti močna sta bila dva potresna sunka, ki sta si sledila eden za drugim v razdobju nekoliko sekund. Sodeč

po beležkah se nahaja središče potresa v orijentu v daljavi kakih 6500 km.

Italijanstvo na lončenih nogah.

Trst, 4. januarja.

Mi nimamo ne časa ne volje — o gospoda Italijani, sosedje naši — da bi čakali še deset let.

To je odgovor, ki ga more dati danes naš narod pobesnelim svojim sosedom, ki mrzlično, brezobzirno, ali zato tudi pobesnelo s kolci in gredami podpirajo razpokano zgradbo italijanstva tega mesta. Ne koristita več umetnost in drznost graditeljev: zgradba se ruši, ruši, ruši... ker so jej temelji — lončeni! Ko zamahuje probujeni suženj z jekleno pestjo, pripogiblje se k zemlji vsak nasilnik in tudi najmočnejši... Pa kako da naj ne kloni in poljubi prahu to čudo, ta fantom, to strašilo: „italijanstvo“, ko sta mu nogi — lončeni?!

Vi vprašujete že danes, koliko izkažejo naših: stitrideset, petdeset ali več naših? Cemu te skrbi, ko tudi Italijani sami, v smrtnem znoju, jadikujejo, da je že to grozno število preganjanih in zatajevanih, ako prekorači 25 tisoč?! Kajti davno so minuli časi, ko je kaka uradna statistična laž mogla odločiti o usodi našega naroda! Pa naj ta brezakonitost, ta nesmisel, ali kakor mu oficijelno pravijo: „ljudsko štetje“ izkaže samo pet tisočev Slovencev v mestu Trstu, smo mi vendar zadnjega dne prvega decenija XX. veka za vedno zapečatili pravico našega domačinstva v tem mestu. Kajti v borbah, ki nas čakajo, ne bomo več citirali števila našega naroda v Trstu, kakor je izkaže statistika, ampak predočati hočemo svojim nasprotnikom način, kako se te dni vrši popis ljudstva in pozvati hočemo današnje ljudi iz italijanske stranke, da nam sami potrdje, koliko jih je stalo muke in denarja, da vsaj na papirju zadušje glas probujenega Slovanstva v pretvezno italijanskih krajih Avstrije!

Naj nas torej ne moti ni najmanje, ako graditeljem italijanstva na — lončenih nogah vse, da popačijo lice resnice! Bodimo ljudje blagega srca in privoščajmo umirajočemu zadnjo tolažbo! Mi imamo časa. Danes je prvi narok — razprava se vodi šele v prvi instanci. Bodimo potrpežljivi do pravoreka druge instance!

In takoj na delo med narod za narod! Ta bitka nas je naučila marsičesa. Popolnoma smo odkrili ranljivo stran naših protivnikov. Premerili smo moč in voljo našega naroda. Vse nam pravi, da smo dobro začeli, da smo velikansko napredovali, da nam je končni vspeh zagotovljen, ako bomo le tudi nadalje delavni in složni.

Obvezimo se torej vsi, ki smo očevidci brezzakonitosti in nesramnosti italijanske, da bomo vstrajno, kakor pravi rodoljubi, delovali z vsemi silami na to, da pripravimo in povspestimo čas, ko ne bo več možno, kar gledamo te dni na svoje oči.

Bila mi je prilika, da sem se razgovarjal z uglednim Italijanom o načinu, kakor vodijo sedanje ljudsko štetje. Odgovor njegov je bil soglasen, jedrnat in jasen: „Mi (Italijani) se moramo braniti; mi vidimo, da slovanski obroč zadušuje italijanstvo, mi umevamo grozno nevarnost, ki se jej ne moremo izogniti. Zato se branimo!“

Jaz njemu: „Mi ne zahtevamo od vas drugega, nego — samo pravo. Sporazumimo se!“

On: „Ali v sporazumu, v oživotvorjenju vašega prava leži — naša smrt!“ In branijo se zobmi in nohti zato, ker jim pošten sporazum donša smrt! Ubogi! Boriti se hočejo proti naravi, da-si vedo, kako se jim je zvršila taka borba v Dalmaciji! Gledajo, kako se jim završuje v Istri. Slutijo, kakov jej bo konec tudi v Trstu. Ali bore se vendar! Čast jim in poštenje! Protivnika, ki pada z orožjem v roki, spoštujem. Ali sovražnik mi je, dokler ni padel!

Bodimo zato propovedniki pomirjenja in sloge med nami in njimi, ker nam je usoda določila skupen dom! Ali istodobno mlatimo, rušimo brezobzirno, brez usmiljenja, v dan in noč! Kajti nasilnik noče niti čuti o enakopravnosti, dokler ni našel nasprotnika, ki ga zna prisiliti v to.

A ti dnevi, polni epske borbe od strani našega priprostega, a tako zavednega ljudstva, naj nas napolnijo z oduševljenjem za nove bitke in z vero v nove zmage.

Oni, naši age, bodo morda kričali tudi sedaj, da so „zmagali“. Ali tega ne bodo mogli utajiti, da so morali v težko borbo. In ne pozabijo tudi tega, s kakimi sredstvi so — privarali to svojo „zmago“. Mi

pa se zavedajmo svoje moči, vedimo, da je za nas zmaga že to, da smo mi — „privandraci“, „čreda pastirjev“, „brezpravni tujci“ — mogli in znali ponuditi „gospodarjem“ Trsta bitko, o kateri mislijo krivo, da je glavna... Naj le ukajo, naj le vsklikajo age... Mi bomo čakali... potrpežljivi smo mi Slovani. Mej tem pa se italijanstvo na lončenih nogah v resnici ruši...! Jwsk.

Ljudsko štetje.

Zahtevamo, da se takoj sistira

Ljudsko štetje! V Novosady pri Olomucu na Moravskem je nemška občinska uprava razdelila le nemške popisne pole. Od občine imenovani komisariji niso hoteli niti češki izpolnjevati popisne pole. Češki zaupniki so o tem obvestili okrajno glavarstvo, ki je takoj ustavilo daljno štetje in obljubilo, da bo dalo izvršiti dela po uradnikih okrajnega glavarstva, ki so zmožni češčine.

Tako na Moravskem. Hujše stvari se v Novosady-ju gotovo niso godile, kakor se gode ob sedanjem ljudskem štetju v Trstu.

Zato zahtevamo, da se tudi v Trstu takoj sistira vse ljudsko štetje, odvzame magistratu vodstvo istega in poveri celo delo državnim organom. Le tako bo dala vlada garancijo, da bo ljudsko štetje res prava slika narodnostnih razmer v Trstu.

Karikatura ljudskega štetja. Da, to, kar se godi sedaj v Trstu, to ni nikako ljudsko štetje, ampak karikatura ljudskega štetja. Nemogoče je vendar, da bi bilo ljudsko štetje izvršeno v redu, ako večina najemnikov niti ne dobi v roke naznanilnice. Pred 50 leti je bila na podlagi ljudskega štetja v Trstu z okolico vred še slovenska večina. Od tedaj pa smo padali od leta do leta, tako da nas je bilo pred 10 leti — na papirju seveda — 15 odstotkov. Čimbolj smo se tržaški Slovenci zavedali in čimbolj smo se gospodarski ojačali, tem manje so nas naštel. Kako je bilo to mogoče? Odgovor nam daja način, kakor se vrši sedanje ljudsko štetje. Pri prejšnjih štetjih se mi nismo nič brigali za ljudsko štetje in Italijani so napravili štetje ne tako, kakor je to odgovarjalo resnici, ampak tako, kakor je to njim ugajalo. Čimbolj smo se torej mi zavedali in čimbolj smo zahtevali enakopravnost, tem manje so nas naštel. Mi smo se čudili, kako je bilo to možno, a sedaj, ko smo dobili upogled v tajnosti italijanskih mahinacij, nam je jasno vse in mi se sedaj le čudimo, da so nas pred 10 leti sploh še toliko naštel! Mi smo se namreč prepričali, da tudi pri prejšnjih štetjih najemniki stanovanj niso dobili v roke naznanilnic, da se večini ni niti sanjalo o kakem ljudskem štetju. Mi pa povemo že danes, da ne bomo priznali številk ljudskega štetja, ki bo izvršeno na tak način in s takimi sredstvi.

Nedavno temu so pisale „Münchener Neueste Nachrichten“, da je v Trstu in okolici 50 od sto Slovanov in le 40 od sto Italijanov. Ko bi bili mi dvomili o resničnosti trditve v omenjenem nemškem listu, smo se te dni prepričali, da je to resnica! Na stotine pritožb je že prišlo na naše pisarne, da administratorji hiš, v katerih stanuje po 30, 40 in več strank, ki so po ogromni večini slovenske, niso razdelili nikakih naznanilnic.

Ves sistem, ki se ga uporablja pri ljudskem štetju, pa le dokazuje, kako nezanesljiv je tržaški magistrat v vseh stvareh, kjer se gre za javne interese. Izročati magistratu vodstvo tako važnega posla, znači nič več in nič manje kakor postaviti kozla za vrtnarja!

Odv. dr. Piccoli, administrator večih hiš, ni hotel sprejeti od svojega najemnika Filipa Kerševana v ulici S. Chiara 5 naznanilnico, ki je bila izpolnjena v slovenskem jeziku. Ker Kerševani ni hotel napraviti naznanilnice v italijanskem jeziku, mu je Piccoli zagrozil z odpovedjo. Ali pozna gospod odvetnik kazenski zakon? Menda — ne!

Slovenske naznanilnice, katerih gospodarji nečejo sprejeti, naj se prinese v „Slovensko čitalnico.“

Pozor pred sleparji! Od sv. Jakoba nam poročajo, da sta hodila tamkaj včeraj dva človeka od hiše do hiše in kar zahtevala od strank, naj jima izročijo naznanilnice. Eden je rekel, da je magistratni sluga, njegov tovariš je govoril slovenski. — Ne

izročajte naznanilnic nikomur, ampak samo vašim hišnim gospodarjem!

„Piccolova“ infamija. „Piccolo“ laže, da krožijo po mestu nemško-slovenske naznanilnice. To je čisto navadna infamija, kakršnih smo navajeni pri tem listu. Ko bi pisal, da rabimo Slovenci italijansko-slovenske tiskovine, bi utegnili marsikaj Italijani misliti, da je to prav in v redu in zato mora dobro služiti vsaka laž.

Sedaj tako, sedaj tako! Te dni je „Piccolo“ apostrofiral naše okoličane, da so pripadniki tržaške občine in ker se tu govori italijansko, je tudi njihov občevalni jezik italijanski.

Ta princip je proglasil „Piccolo“ za naše okoličane. V isti številki pa je isti „Piccolo“ naglašal na drugem mestu ravno nasprotno načelo. Apostrofiral je namreč dalmatinske Italijane, da naj — četudi bivajo v po večini hrvatski občini — ne pozabijo, da vzlje temu ostajajo Italijani in da je njihov občevalni jezik italijanski!

Z drugo besedo: slovenske manjšine naj se asimilirajo italijanski narodnosti, italijanske pa naj ostanejo — italijanske. Kakor mu torej kaže: sedaj tako, sedaj tako! Tako se dogaja vsakomur, ki hoče braniti nekaj, kar je nelogično, protinaravno in zato krivično.

Reci jim, da ti ne porečejo! Kakor pričajo cele poplave sporočil od prizadetih in očevidcev, uganjajo podajaci in agentje italijanske stranke gorostasne lumparije, da bi falzifikovali rezultat ljudskega štetja. Da bi pa pokrili in potajili to svojo sramoto, kriče po svojih listih na vse grlo: Slovenci terorizirajo, sleparijo in hočejo Italijanom na sleparski način podtakniti slovenski občevalni jezik!

To je prozoren maneuver, ki ga upri-zarjajo se svojim krikom ti nasilniki in farizeji. Naša zavrnitev te infamne laži je lahko zelo kratka: tudi če bi mi hoteli — kar pa nam niti na misel ne prihaja — terorizirati, ne moremo tega iz jednostavnega razloga, ker nimamo v to ne prilike ne potrebnih sredstev!! Komu je poverjeno izvedenje ljudskega štetja? Kdo razdelja tiskovine, komu se imajo izročiti izpolnjene naznanilnice? Mari ne tržaškemu magistratu?! A ta menda ni v rokah Slovencev, ampak Italijanov! In hišni posestniki — niso-li ti po ogromni večini Italijani, pripadniki gospodovalne italijanske „liberalne stranke“?! Pa tisti glasoviti administratorji, ki si dovoljujejo nezaslusane in naravnost neverjetne drznosti in nesramnosti?! Koliko je Slovencev med njimi?!

Na strani Slovencev torej niti sredstev ni za kakov terorizem, tudi če bi bila volja za to. Ali tudi te ni. Italijani bi si zagotovili nevenljivo hvaležnost na naši strani, ako bi nas puščali, da bi mogli mirno štetiti naše ljudi!! Ali ravno tega nočejo Italijani, ker hočejo z našim slovenskim elementom pomnoževati svoje vrste, bi mogli potem na podlagi prisleparjenih rezultatov še nadalje odrekati istemu našemu ljudstvu pravico do ekzistence in do življenja na teh tleh.

Ker pa jih to besenje vendar le nekoliko ženira in ker vedo, da morajo — ako vsa ta grdoba postane očitna — zapusti zaničevanju vsega poštenega sveta, pa kriče na vse grlo, da Slovenci terorizirajo in sleparijo!! To je že naravnost infernalno: da one, ki jih hočejo s falzifikacijami in nasiljem oropati prava do narodnega življenja, po vrhu še nesramno klevečejo pred svetom!!

Ali odslej — o tem naj bodo uverjeni — jim ne bo več vspevalo, kakor doslej. Naše ljudstvo se vzdrmlja in ima bdeče voditelje, ki so si nadeli kakor prvo nalogo, da pred vnanjim svetom stržejo krinko z lica tisti maskari, ki jo nasilniki nazivljajo svojo — kulturo.

Magistrat še sedaj ni razdelil med mnoge posestnike popisovalnih pol! Ne vemo ali je to zloba ali nesposobnost dotičnih magistratnih organov!

Gospodarjem nič mar, kako najemnik izpolni polo ljudskega štetja! Mnogi gospodarji in administratorji hiš so poslali vsem onim najemnikom stanovanj, ki so izpolnili pole v slovenskem jeziku, iste nazaj, češ, da jih ne sprejmejo, ako niso pisane v jeziku njim umljivem, t. j. v italijanščini.

Ker gospodarje hiš čisto nič ne briga, v katerem jeziku najemnik polo izpolni, opozarjamo stanovalce-najemnike dotične in drugih hiš, naj se kar nič ne strašijo enakih groženj, ter naj, ako noče sprejeti slovenski pisane pole, prinesejo iste v centralo ljudskega štetja v Slovensko čitalnico, da se bo potrebno ukrenilo in proti dotičnim gospodarjem uležilo kazensko ovadbo.

Slovensko izpolnjena pola je popolnoma jednako veljavna, kakor italijanska ali nemška, je li to laškimi zagriznjencem prav ali ne, to nam ni mar!

Ne se strašiti groženj! Čujemo, da nekateri italijanski hišni posestniki pošiljajo hišnim najemnikom slovensko izpolnjene naznanilnice nazaj z zahtevo, naj jih izpolnijo italijanski, drugače jim odpovedo stanovanja. Ti najemniki naj se ne dajo terorizirati, marveč naj ostanejo neustrašeni možje, ker gospodar ne sme pod nobenim pogojem nastopiti nasproti svojim strankam z enakim zaganjem.

Pač pa naj jednake slučaje naznanijo centrali v Slovanski Citalnici, da se proti dotičnim izsiljevalcem uloži kazenska ovadba radi terorizma in izsiljevanja.

Važno za hišne gospodarje. Magistrat razglasa, da morajo hišni gospodarji in administratorji izročiti danes naznanilnice v sledečih sekcijah:

Za I. okraj (Sv. Vid) v ulici Sv. Lucije št. 3 (mestni anagrafični urad).

Za II. okraj (staro mesto) v ulici Sv. Mihaela št. 3.

Za III. okraj (Novo mesto) v ulici San Nicolò št. 26.

Za IV. okraj (nova mitnica, Barriera vecchia) v ulici Gatteri št. 3 (šola v ulici Giotto).

Za V. okraj (stara mitnica — Barriera vecchia) v ulici Istituto 14 (šola v ulici Parini).

Za VI. okraj (Sv. Jakob) v ulici novih šol (scuole nuove) št. 5.

Za Skedenj, obe Sv. M. Magdalenini in Gornjo Kjarbolo v Skednju št. 41 (Restaurant alla Riviera).

Za Rocol, Kjadin, Lonjer, Vrdelo in Kolonjo na Vrdeli (ulica Donatelo) št. 529. Za Škorklje, Greto, Rojan in Barkovlje v šoli v Rojanu.

Za Opčine, Prosek, Kontovel, Sv. Križ, Miramar, Padriče, Trebče, Bane, Gropado, Bazovico in Lipico na Proseku št. 220.

Kdor še ni dobil naznanilnic, jih seveda še ne more izročiti. Vsakdo mora imeti potrebnega časa, da naznanilnice izroči najemnikom, ki morajo od svoje strani zopet imeti najmanj tri dni časa iste izpolniti.

Zotti Avrelj, administrator večih hiš kliče stranke k sebi ter zahteva, da naj podpiše naznanilnice, ne da bi iste razdelil med stranke.

V hiši ulica Caserma 5 stanuje neki Slovenec, kateremu gospodar — Luciano Dieno — ni hotel dati naznanilnice, med tem ko so jo vsi drugi dobili. Ni hotel vsprejeti slovenske od stranke same izpolnjene naznanilnice, dočim je zahteval od stranke, da podpiše naznanilnico, izpolnjeno po gospodarju, kjer je bila za občevalni jezik navedena italijanščina. **Značilno pri tem je, da so dobile vse druge stranke v hiši v podpis naznanilnico, samo omenjena slovenska stranka ne!**

Tako se vrši v Trstu ljudsko štetje! Gori navedeni slučaj ni morda osamljen! V naše urade prihaja na tisoče strank, ki se pritožujejo, da niso dobile nikakih naznanilnic. A ne smemo pozabiti, da so le redke one stranke, ki se sploh pritožujejo. Večina se niti ne brigajo za to. Kadar pride hišni gospodar ali administrator, pa zahteva od najemnika, da mu nekaj podpiše, stori to — bodi iz nevednosti, bodi vsled odvisnosti — navadno brez prigovora.

Prihajajo v naše urade celo inteligentni ljudje, ki pripovedujejo, da jim hišni administratorji — ko zahtevajo da se jim izroči naznanilnice — odgovarjajo da so že podpisali.

Po mnogih hišah so namreč že pred par tedni dni dali podpisovati strankam neke pole, ne da bi bile te stranke znale, zakaj gre! Zdaj pa šele doznavajo, da je šlo za ljudsko štetje. Pri vseh teh infamijah, ki jih uganjajo Italijani, ima „Piccolo“ še korajžje govoriti o slavizaciji!

V Barkovljah so Italijani tudi odprli urad za ljudsko štetje. Ker so Slovenci v Barkovljah itak že vsi popisani, želimo Italijanom s svojim popisovalnim uradom v Barkovljah največ sreče!

Ali se nič ne sramujejo državne oblastnjice? — Včeraj naznanjena naredba c. k. namestniškega svetovalca glede izročitve naznanilnic ni pomagala nič. Hišni gospodarji in njih administratorji nočejo izročiti naznanilnic ter se sklicujejo na avstrijske zakone in naredbe — državnih oblastnjic. Te državne oblastnjice pa so tako slabe ali tako nič vredne, da si ne znajo pridobiti toliko avtoritete, da bi bile njih naredbe tudi izvršene!

Takih politikov je pač poštenega Italijana lahko sram! Nedošlo temu je „Piccolo“ pisal, da je ljudsko štetje edinole — štetje ljudi. — Sedaj pa na naravnost krčevit in sramotno-obupljiv način pozivlja vse kar leže in gre, naj se vpiše za Italijane, ker je to najvažnejši politični akt.

Da bi prikazal Italijane na zunaj kot neke „žrtve“ slovenskega fanatizma, pozivlja stranke naj se ne dajo zapeljevati in naj ne puste izpolnjevati pol svinčnikom, temveč s črnim.

Seveda izgleda ta poziv, kakor da bi se vršila od slovenske strani nasilja in goljufije — a prava resnica je ravno nasprotna, da se goljufija in nasilja vrše na italijanski strani.

Celi italij. sramotno-strahopetni „politiki“ so izgubili te dni glavo, za to več ne vedo kaj pišejo in kaj delajo, da vidijo povsod le svoj pogin, kar kaže, da sloni njih moč in vodstvo na samih sleparijah.

No, teh sramotno-strahopetnih politikov se mora res tudi pošten Italijan sramovati.

Administrator Arhimed Stupatz je najemnikom po njem administriranih hiš, ki zahtevajo od njega naznanilnice, začel pošiljati grozilna pisma. Mož bi menda rad prišel v poznanstvo s kazenskim zakonikom!

Izvoz primorskih vin.

x Čudil se bo kdo, da govorimo o izvozu naših vin danes, ko je vsa avstrijska produkcija vina silno pičila in ko so (ravno zato) cene vinu razmeroma visoke.

Toda, če pozorneje motrimo splošne razmere, v katerih se nahaja vinogradništvo sploh, in pa razmere, v katerih žive vinogradniki v vsej državi, prihajamo do zaključka, da moramo vsaj za nekatere in najprvo za primorske dežele proučevati sredstva, s katerimi preprečimo, da se vinska kriza, kakršna je vladala zadnja leta, ne ponovi, oziroma, da jo ublažimo, čim bi se imela pojaviti. Previdnost zahteva, da proučujemo taka sredstva o pravem času, to je, v letih, ko nimamo prave vinske krize.

Gospodarske krize na sploh ublažujemo s tem, da skušamo zvišati dohodek ali vrednost predmetu, ki je prizadet po krizi. Pri vinu je odvisen povpreček dohodkov ali cene od živahnejšega povpraševanja po istem in od večjega konsuma. Ako trezno proučujemo produkcijo vina, moramo priti do zaključka, da bomo imeli — če ostanemo trde zdrave in ne bo izrednih nesreč — že prihodnja leta v Primorju in posebno v Istri in ne manj na Goriškem veliko nadprodukcijo vina in da bodo cene vinu padale rapidneje, nego pred leti.

Menim, da je nas vseh dolžnost, da prevdarjamo, kako bi ubranili naše vinorodne kraje in njih prebivalstvo pred grozečo nevarnostjo, ki bi utegnila postati usodepolna. Primorska, osobito Istra, si je komaj sddaj opomogla od krize vsled nadprodukcije, spriči katere je bila padla cena vina na 90 stotink za stopinjo alkohola in so padla istrska vina na najnižjo stopinjo vrednosti v Evropi v zadnjem desetletju. Tedaj so spekulante z vinom ponujali za grozdje, ki je je revni isterski kmet prinesel na trg, po 2 stotinki za kilogram, kmet pa je raje svoje grozdje pometal v morje, nego da bi je dajal po tako sramotno nizki ceni.

Če pregledujemo statistiko iz zadnjih petih leti, vidimo, da se zemljeknjižni dolgovti kmetiški posestev množe od leta do leta, in čim vinorodnejša je dežela, tembolj zadolžena so kmečka posestva. To je deloma lahko umljivo, ker je vinska kriza radi nadprodukcije zadevala vinorodne kraje najobčutnejše.

Ker je v Avstriji v veljavi fiskalni zistem, in ker se država nahaja v vednih denarnih stiskah, zato ni pričakovati, da bi vlada podprla trgovino z vinom s kako večjo finančno olajšavo. Zato ne vidimo druge pomoči, nego da se pripravljamo na izvoz vinskih pridelkov na tuje trge.

V Avstriji so pridelali l. 1899 okoli 3 in poi milijona hl vina; leta 1908 pa nekaj nad 8 milijonov. Tej domači produkciji moramo pristoiti še uvoz iz Ogrske, ki je znašal okoli 1 milijon hl. Izvoza pa smo imeli pol milijona in od tega je šlo samo 350 hl na Ogrsko. Domačemu konsumu je ostalo torej na razpolago okoli 5 in pol milijonov hl, ako računamo povprečno produkcijo iz zadnjih let.

Dočim druge države, kakor Italija, Španja, Francozka in Grška na vse načine pospešujejo in podpirajo svojo trgovino z vinom, se v Avstriji ta prepušča posameznikom, vsled česar peša ta trgovina čim bolj in smo mi menda zadnji za svetovnem vinskem trgu.

Mestni svet tržaški.

Sejo je otvoril prvi podžupan ob 7-20, ter potem, ko je bil prečitan zapisnik zadnje seje, naznanil, da barona Morpurgo ni bilo mogoče pregovoriti, da bi umaknil svojo odpoved kakor mestni svetovalec.

Nato je podžupan dr. Ricchetti dal prečitati memorandum mesarske zadrage, naj bi se kaj ukrenilo v zadevi pomanjkanja živine. Memorandum zahteva, da se odpre srbsko mejo in prepove izvoz v Nemčijo.

Svet Simonetta je rekel, da bodo v par dnevih zopet zaprte mesnice, ker ni mesa. Predlagal je, da se izvoli komisijo, ki naj bi se posvetovala, kaj bi se dalo storiti proti draginji.

Svet Cerniutz je predlagal, da se pošlje na ministrskega predsednika in trg.

ministra enako glaseči brzojavki, v katerih naj se protestira, ker je vlada umaknila že izdano dovoljenje za uvoz zdrave živine iz krajev, ki so proglašeni za okužene.

Svet Samaia je rekel, da bo glasoval za predlog svet. Simonette, da pa komisija ne bo pomagala nič, kakor to, da se bo konstatiralo, da tudi v Trstu dobrega mesa ni mogoče prodajati ceneje kakor po 2 kroni kilogram na drobno.

Svet Cerniutz je rekel, da so poleg vlade krivi na obstoječih razmerah pred vsem veliki trgovci z živino.

Pri glasovanju sta bila sprejeta kakor nujna toliko predlog svet. Simonette, kolikor oni svet. Cerniutza.

Nato se je prešlo na tretjo točko dnevnega reda.

Preko prošnje uradnikov „Lloyda“ in one obč. uradnikov, da se jim dovoli znizano vstopnino za obč. gledališče Verdi, se je prešlo na dnevni red.

Sprejeta je bila brez debate nova tarifa za postreške.

Predlog mestnega odbora, da kupi občina za znesek 180.000 kron vilo pri Sv. M. Magd. gornji, je bil sprejet.

Potem, ko je bil odklonjen predlog svet. Senigaglia, da se pomnoži število članov vodne komisije od 3 na 4 člane, kakor četrtega člana naj se izvoli inženirja Frana Pittonija, je predsednik zaključil ob devetih zvečer javno sejo, ter naznanil, da začne tajna seja.

Kriza na Hrvatskem.

Delazmožnost sabora. — Razcepljenje v Starčevićevi stranki prava. — Srbski narodni cerkveni sabor.

Zagreb, 3. I.

—B— Zdi se, da se je reševanje hrvatske krize o božičnih praznih nekako zadržalo. Ne slišimo in ne čitamo nič novega. Koalicija se nahaja v stanju popolnoma pasivnem. Tomašič, ki je se svojimi „munkač“ jedini aktiven, je odšel v Benetke na lečenje svoje influence. Tako „praznuje“ naša politika popolnoma. Ravno to praznovanje pa bo sililo Tomašiča, da se zopet loti dela čim prej; v to ga bo silila taktika koalicije.

Ta taktika je — kakor smo že rekli — pasivnost, ki je sedaj dobro orožje ravno zato, ker obvezuje bana v delavnost. Koalicija se namreč nada, da se ban kako zaleti, kar mu bo škodovalo.

Edina zanimivost je ta, da se širijo glasovi o razcepljenju v Starčevićevi stranki prava (Milinovi). Glasom „Obzora“ bi bili v tej stranki dve struji. Eni simpatizirajo bolj s frankofurtimaši, drugi pa s koalicijo. Prvi da se zavzemajo za združjenje vseh „pravašev“. Tej „Obzorovi“ vesti pa najodločneje oporeka današnja „Hrvatska Sloboda“ in pravi, da s takimi „pokvarjenimi elementi“ — kakor je ban v saboru označil frankofurtimaše — oni ne morejo nikdar priti do zveze. Morda, ali pripomniti moramo, da se v Starčevićevi stranki prava, ki je na zunaj konservativna, nahajajo nekateri čistokrvni klerikalci, katerim manjka le en skok do frankofurtimašev, dočim druge klerikalce ločujejo od frankofurtimašev neke osebne razmere, ki se utegnejo kedaj premostiti. In ker že omenjamo čistokrvnih klerikalcev pri Milinovi, naj se spominjamo tudi „napredne tice“, g. G. Matošo, da mu ne napravimo krivice.

Srbski narodni cerkveni sabor se snide med Velikonjo in Binkošti. Priprave za zborovanje so že v teku.

Dnevne novice.

Novo ministerstvo ni še sestavljeno. Bienenrth še vedno konferira, a ni prišel do sled je do nobenega rezultata. Glasom dunajskih vesti se je ustila misel, da bi vstopil v kabinet načelnik poljske kola posl. Glombinski, ki naj bi vsprejel portfelj za nauk in bogočastje. K večjemu utegne biti imenovan poljskim ministrom-rojakom. Sploh je razdelitev portfeljev odvisna od tega, ali bodo imenovani ministri-rojaki. Kar se tiče Hochenburgerja, se vzdržuje vest, da prevzame portfelj pravosodnega ministra.

Češko-nemška pogajanja so že pričela. Na predčerašnji seji čeških zaupnikov so češki radikalci zahtevali, naj se ustvari junctum med vsemi vprašanji, ki se tičejo sporazuma. Napadali so tudi češke veleposelstnike in jim očitali, da so na korist Nemcev zapustili srednjo pot. Sploh prevladuje baje pesimistično razpoloženje. „Veleizdaja“ v Pragi. Slušatelj češke tehnike v Pragi, Herlos je bil retiriran in izročen deželnemu sodišču. Obdolžuje se ga veleizdaje.

Afera Durand. Na Francozskem imajo zopet novo afero. Strokovni tajnik in predsednik železniških organizacij Durand je bil od porotnikov v Rouenu obsojen na smrt, ker je baje provzročil umor nekega stavkoka za časa štrajka na železnicah. Proti tej obsodbi se je vzdignil ves francoski proletarijat in dosegel, da se je Durand spremenila kazen v petletno prisilno delo. A francozka delavska zveza zahteva od predsednika Fallièresa, da Duranda pomilosti, kar se bržkone zgodi.

Duranda je obdolžil neki delavec Lepstre, ki je edini pričal proti njemu, a druge priče trdijo, da je Durand nedolžen.

Antimodernistiška prisega na Dunaju. Z Dunaja poročajo, da so te dni položili na dunajski bogoslovni fakulteti antimodernistiško prisego vsi profesorji in docenti — razun enega. Ta je profesor cerkvenega prava, dvorni svetnik dr. Rudolf vit. Scherer.

Domače vesti.

† GJURO ČANIĆ

General — dobrotnik naroda.

Čitatelji se menda še spominjajo, da je nedavno temu neki neznan rodoljub poklonil družbi sv. Cirila in Metoda za Istro svote 25.000 K, toda z izrecnim naročilom, da se njegovo ime pred njegovo smrtjo ne sme objaviti. Sedaj pa poznamo ime tega plemenitega dobrotnika. Umrl je dne 2. t. m. na Dunaju. Nepoznani rodoljub je bil podmaršal Gjuró Čanić.

Pokojnik je bil vojak in Hrvat iz kova Jelačičev, Preradovičev, Trnskih — iz te divne legije slavnih hrvatskih častnikov, ki jim je tudi pod vojaško sukno bilo živo, plemenito narodno srce. Najlepši spomenik pa si je pokojnik postavil in si zagotovil častno mesto v narodni zgodovini se svojim darom narodu-trpinu v Istri. Tudi se je pokazal se svojim darom rodoljuba bistrega in dalekoglednega očesa, ki je pogodilo, kakova vloga je še prisojena istrskim Hrvatom v bodočnosti naroda hrvatskega, ki mu gotovo ohrani globoko in neminljivo hvaležnost. Slava spominu Gjuró Čanića!

Imenovanja v finančni službi. — Finančno ministerstvo je imenovalo: finančna tajnika Antona Soldaticha in Romana Studenija finančnima svetnikoma, računsko revidenta Avrelija Simslerja in Antona Vinškega računskima svetnikoma.

Poljski čuvaji v okolici. Izvedeli smo, da so nekateri občinski poljski čuvaji v naši okolici zapisali italijanščino za svoj občevalni jezik, akoravno italijanščino le za sšlomijo. Ti ljudje mislijo, da morajo magistratu prodati ne samo svoje delo, temveč tudi svojo narodnost in svoje poštenje; pozabljajo pa popolnoma, da se imajo le energičnemu nastopu slovenskih okoličanskih zastopnikov zahvaliti, ako je mestni svet pred par leti sklenil zopet nastavljanje po okolici poljske čuvaje.

Ako ti ljudje mislijo, da se s tem, da se vpišejo za Italijane, prikupijo gospodom na magistratu, se zelo motijo. Na magistratu bodo te posili-Italijane smatrali za to, kar so, namreč za prave ščave. Izdajalce se pač izrablja, a tudi oni, ki jih potrebuje, bi najrajše pljunil na tla pred njimi!

Iz sodno-kancelijske službe. Sodna kancelista v Trstu Angel Martelan in Alojz Sivitz sta imenovana kancelijskima oficijaloma v Trstu.

Prememba uradnih ur pri tukajšnjih sodiščih. Pred nekaj tedni je bilo doposlano predsedništvu tukajšnjega c. kr. višjega deželnega sodišča neko anonimno pismo, s katerim se je zahtevalo od kompetentnih faktorjev premembo urnika, ki bi se imel uvesti pri tržaških sodiščih in bi se določile uradne ure od 8. ure zjutraj do 1. ure pop. in od 4. ure popoldne do 7. ure zvečer. — Ne vemo, ali je avtor anonimnega pisma, ki se je podpisal „Un figlio d' Astrea“, in je — kakor se čuje — eden izmed dobroznanih sodnikov, hotel iztresti svoj jezni temperament, ali pa se izkazati zaslužnim napram svojim predpostavljanim; vsekako pa si je dovolil zalučati nad sodne uradnike vsakovrstne obtožbe, eno bolj absurdno od druge, češ, da so le oni krivi, da zaostaja delo pri sodnih uradih! Kakor da ne bi vedele celo stene, da sodni uradniki še prenatanko vršijo svojo dolžnost in da je pripisati glavno krivdo žalostnim razmeram, posebno pa pomanjkanju uradništva, med tem ko so nešteti protesti tukajšnjih trgovskih in advokatskih krogov, da bi se povišalo število osebja, ostali vedno le mrtvo pismo pri kompetentnih faktorjih.

Predsednik deželnega sodišča se je izjavil sporazumnim z vsebino anonimnega pisma; en izvod je bil doposlani tudi c. kr. justičnemu ministerstvu, ki se je od svoje strani izjavilo, da soglašajo z uvedbo novega urnika.

Dvomljivo pa je, da-li vsprejme z zadovoljstvom to premembo urnika tudi advokatski stan, ki mu — kakor znano — služijo popoldanske ure za konference se strankami, in potem trgovski stan radi raznih drugih razlogov, ki jih ne treba tu navajati.

Še bolj dvomljivo je, da-li to zadovolji uradnike, katerih mizerne plače — od kakega poviška ni niti govora — zadoščajo (posebno radi sedanje draginje) le za delo dveh do treh ur na dan.

Velikanski dohod zadnjih novosti zimskega blaga za moške in ženske obleke = Križmančič & Breščak, ul. Nuova 37 Trst.

Veliki Ciril-Metodov ples. Združena slovenska mladina v Trstu je odločila, da tudi letos priredi veliki ples na korist CMD. Podpisani odbor, ki je v to svrhu izbran, namerava pozvati na ta ples čim večje število rodoljubov in jim s tem dati priliko, da zopet lahko nekaj darujejo za prekoristno in prepotrebno našo Družbo. Ker bi pa radi imeli čim več naslovov oseb, ki bi se jih k tej naši prireditvi povabilo, prosimo rojake, da bi nam napisali čim več adres na doposlano jim polo in jo v teku osmih dni zopet vrnili na sledeči naslov:

Odbor združene tržaške slov. mladine za prireditev velikega Ciril-Metodovega plesa.

Statistika poštinih pošiljatev, oddanih proti potrdilu v božični dobi, to je: od 18. do 25. decembra m. l., na tržaških poštah izkazuje: Sprejem: 20.304 priporočenih, 819 vrednostnih pisem, 568 vrednostnih zavitek, 22.370 navadnih zavitek, Oddaja: 26.282 priporočenih pisem, 1737 vrednostnih pisem, 500 vrednostnih zavitek, 25.460 navadnih zavitek. Prehod: 21.945 priporočenih pisem, 702 vrednostni pismi; 906 vrednostnih zavitek, 99.935 navadnih zavitek. Skupno število pošiljatev, oddanih proti potrdilu 221.524.

I. Veliki ples Z. J. Z. se vrši v soboto 7. januarja 1911 zvečer v krasni dvorani „Dalmatinskega Skupa“ v ulici Sanitā št. 16, l. nadstopje. Natančnejši vsposed priobčimo prihodnjic, a že danes pozivljamo vse narodno železničarstvo Trsta in okolice, da se udeleži našega plesa v čim največjem številu, vabimo pa tudi drugo narodno občinstvo, da nas poseti ob tej priliki, se poveseli z nami in nam s tem pokaže, da se zanima za našo organizacijo in za železničarsko življenje sploh. Da se vidimo torej vsi na našem l. velikem plesu.

Telovadbo za trgovske uslužbence in vajence namerava uvesti tržaški „Sokol“, ako se priklasi zadostno število telovadcev. Telovadba bi se vršila ob nedeljah in po dogovoru še kak drug dan v tednu. Priglasiti se je pri bratu Trebec vsak dan v telovadnici od 8. ure in pol naprej ter ob nedeljah ob 4. uri popoldne. Upati je, da se naši trgovski uslužbenci sami odločijo, da bodo posejali v svobodnem času telovadnico, obračamo pa se tudi do gg. trgovcev, da oni opozore svoje vajence in uslužbence na to telovadbo.

„Narodni Delavec“, glasilo NDO, mora radi obolenosti tovariša strokovnega tajnika Ekarja, ki je ob enem glavni urednik lista, mesto v soboto — kakor običajno — iziti še-le prihodnji teden. Natančnejše obvestilo pride. Odbor.

Vremensko poročilo. Novo leto nam je prineslo zimo. Burja, ki je v terek razsajala v Trstu s hitrostjo 100 km v uri, je včeraj malo ponehala, oglasila se je pa semtertja zopet močnejše v minoli noči. V terek zvečer in potem po noči je tudi naletaval sneg. — Silna burja je divjala tudi po Vipavskem. — Iz Pule poročajo, da je predvčeraj po noči tudi tam začelo med dežjem snežiti, kar je pa trajalo samo par ur, potem je zopet deževalo. — Na Dunaju je zadnja dva dneva silno snežilo in je zapadel izredno visok sneg; istotako poročilo prihaja iz Gradca.

V našem gledališču bosta jutri 6. t. m. in v nedeljo 8. t. m. po dve predstavi. „Krasna Lida“ velika burleska s petjem, godbo in plesom zanima že zdaj slehernega. „Težke ribe“ in „Krasna Lida“, obe igri sta iz slovenske literature.

Gledališko vodstvo je dalo odstraniti nekatere lože in jih nadomestiti z galerijskimi sedeži in stojišči.

Jeseniška podružnica društva jugoslovenskih železniških uradnikov naznanja, da se ne bo vršil njeni občni zbor, dne 6. t. m., temveč vsled službenih zaprek šele v nedeljo 8. t. m. ob 3. uri popoldne in sicer v restavraciji „Pri Sokolu“ na Jesenicah.

Zimski šport v Bohinju. Kakor nam poročajo, je padlo te dni v Bohinju veliko snega, tako, da se na praznik sv. treh kraljev, to je 6. januarja t. l., otvori zimsko športna sezija v Bohinjski Bistrici. Separatni športni vlak bo na ta dan privrkat vozil iz Trsta ob 6. zjutraj, iz Gorice ob 8. zjutraj in pride v Bohinjsko Bistrico ob 9. uri 40 min. dopoldne. Na ta dan prične se tudi ški-kurs in začne za to določeni strokovnjak s praktičnim poukom. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem je odredila vse potrebno in markirala 4 velike ture v okolici Bohinja za smuči. Kakor je torej razvidno, bo tudi letošnja, težko pričakovana zimska sezija zelo živahna, na kar opozarjamo prijatelje zimskega športa.

Na tukajšnjem c. kr. pomorskem observatoriju so v predminuli noči zabeležili potresni aparati katastrofalni daljni potres, katerega oddaljenost se ceni na približno 5800 km. Začetek ob 12. uri 34' 17", maksimum 20 mm ob 12. uri 53' 8", konec ob 1. uri 44 min.

Tržaška mala kronika.

Rokovnjaški kvartopirci. Marco Giovanella, uradnik tvrdke Prister in krčmar Ivan Carpinetti sta predsinočnjem najprej v kavarni „Progresso“ in potem v kavarni „Corso“ igrala „mauš“ s 26-letnim Marijem Mlaker iz Trsta, in Petrom Persič, starim 25 let, iz buzetske okolice; poslednja sta

oba pismonoši. Ko sta prva dva videla, da zaporedoma izgubljata, sta sumila, da ju utegneta ona dva goljufati pri igri. Opazovala sta in tudi zasačila pri goljufiji oba kvartopirca. Zahtevala sta takoj intervencijo redarja, ki je Mlakerja in Persiča aretiral. Cabinetti je bil izgubil 300 in Giovanella 50 K. Pri Mlakerja se je našlo 262 K in zaznamovane kvarte, pri drugem 65 K. Oba tajita goljufijo.

Na škodo sokrokarja. Težaka Jakoba Kmauli, star 32 let, iz Gorice in Peter Sivic sta predsinočnjem popivala po raznih krčmah in se ga precej nalezla. Zadnja postaja je bila seveda kavarna in sicer „Ter-geste“. Sivic, ki je bil bolj natrkan ko drugi, je izginil pod mizo in zaspal. Njegov prijatelj pa je porabil to priliko, da je olajšal spečega pijanca za 50 K. Kmauli je bil pozneje aretiran.

Domača tatvina. Ga Marija Deangeli, stanujoča v Puli, je dne 3. t. m. prišla v Trst obiskat svojo sestrično Ano Dellapietra, stanujočo v Zgornji Kjarboli št. 49. Odhajaje je pozabila na mizi zlat „collier“ in zlato zaponko v skupni vrednosti 75 K. Nekaj časa potem je opazila, da nima omenjenih predmetov in se brž povrnila v hišo Dellapietre. Ta pa je svojo sestrično zagotavljala, da teh stvari še videla ni. Izrazila pa je sum, da je pozabljen stvari morda vkradla neka oseba, ki je bila tudi na obisku. Deangeli je podala ovadbo na policijo.

Žakiji padli na delavca. Anton Mikula, težak, star 23 let, stanujoč v ul. Scalinata št. 3, je delal včeraj v nekem skladišču v svobodni luki. Nakrat so se zvrnili nanj žakiji. Mikuli je začela teči kri iz ust in zlomila se mu je baje menda tudi hrbtenica. V opasnem stanju so ga prepeljali v mestno bolnišnico.

Skočila v vodnjak. Andrejina Benčič, stara 25 let, mati treh otrok, stan. v Skor-kiji št. 779, je izginila iz stanovanja včeraj ob 11 uri predpoludne. Sinoči so jo našli mrtvo v vodnjaku blizu nje stanovanja. Pzvali so gasilce, ki so jo izvlekli iz vodnjaka. Truplo so prepeljali v mrtvašnico pri Sv. Juštu. Ni znano, zakaj da si je mlada žena in mati vzela življenje.

Mesnice so bile včeraj vsled grožnje s strani oblasti, da bo z globami kaznovala one mesarje, ki držijo zaprte svoje prodajalne, zopet odprte. Ali mesa je bilo zelo malo, ker vlada ni v tem pogledu vkrnila še ničesar.

Loterijske številke, izžrebane dne 4. januarja:

Praga 78 29 70 3 40
 Lvov 64 29 62 46 13

Koledar in vreme. Danes: Telesfor, pap. — Jutri: Razglašenje Gospodovo. Sv. trije kralji.
 Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 5° Cels. — Vreme včeraj: oblačno, burja.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Burja. Mrzlo. Počasno boljšanje.

Društvene vesti.

Čitalnica pri sv. Jakobu. Danes, četrtak pevška vaja. Jutri, petek ob 5. uri pop. plesna vaja. Prosimo tudi vse one, ki mislijo sodelovati pri novem plesu za maškarado St. Jakobške mladine, naj se vdeležijo te plesne vaje.

Za cerkvijo sv. Antona novega, je trgovina izgotovljenih oblek Bohinec & C. v ulici delle Torri št. 2 in v ulici S. Laz-zaro št. 17, kjer je velikanska zaloga vsakovrstnih oblek za moške, ženske in otroke, po priznani nizkih, stalnih cenah.

Slovinci pozor!

V obmejnem kraju Koroške, v St. Jakobu v Rožu se prodaja radi odpotovanja

hiša

z dobro obiskano trgovino in gostilno za nizko ceno. Vprašanje na poste restante: „Z. S. 390“ St. Jakob v Rožu (Koroško).

ZAHVALA.

Podpisani se iz globine srca zahvaljujejo na izkazanem sočutstvu in povodom smrti naše nepozabne hčerke

Metode

vsem, ki so blago pokojnico spre-mili k večnemu počitku in tako pripomogli, da se je pogreb iz-vršil na tako dostojen način.

Žalujoči stariši
ANTON in HELENA IVANČIČ

Novo pogrebno podjetje v Trstu

Corso št. 49 (vogal Piazza C. Goldeni) Telefon 1402

Popolnoma preskrbljeno z vso potrebno opravo za izvršitev pogrebov vsakerega razreda. Ima na izbero monumentalne voze s steklom in električno razsvetljavo, črno-zlate črno-srebrne, belo-zlate itd. Prevažna mrliče na vse dele sveta. — Umetna oprava za postavljanje mrtvaških SOB in ODROV. Prodaja razne krste, sveče, vence iz umetni. svežih cvetlic, porcelane, perle, metala **VSE MRTVAŠKE PREDMETE. — Cene ugodne.**

Odlikovana pekarna in sladstičarna

z zlato kolajno in križcem na mednarodni obrtni razstavi v Londonu leta 1909

Acquedotto 15 - Podruž. ul. Miramar 9

naznanja slavnemu **trikrat na dan svež kruh.** občinstvu, da ima Prodajalnice je tudi dobro preskrbljena z vsakovrstnimi biškoti posebno za čaj. Ima razna fina vina in likerje v buteljkah in fine desertne bombe. Sprejema naročila za vsakovrstne torte, krokate itd., kakor tudi vse predmete za speči. Ima tudi najfinjšo moko iz najboljših melnov po najnižji ceni. Brezplačna postrežba na dom. — Priporoč. se slavnemu občinstvu z odličn. spoštovanjem **Vinko Škerk : Trst**

Svoji k svojim! Odlikov. krojačnica Svoji k svojim!

August Stular

TRST - Via delle Poste št. 12, l. nad. - TRST (ZRAVEN GLAVNE POŠTE)

IZVRŠUJE VSAKOVRSNE OBLEKE najnovjše mode (od 50 K naprej)

in vsakov. uniforme. - Naročbe se izvršijo točno. - Delo solidno.

Antonio Spanghero

DEKORATIVNI SLIKAR

Naslednik tvrdke DELALNICA: DOMENICO DELISE. Via Madonna 7.

Telefon 160 Trst Telefon 160.

VELIKA ZALOGA. - Papir za tapeciranje najboljših tovarn.

Prevzame vsakovrstna stavbena dela in dekoracije za sobe. — SPECIJALITETA: imitacije lesa in marmorja, izložne table.

UMETNI ZOBJE

Piombiranje zobov

Izdiranje zobov brez vsake bolečine

Dr. J. Čermák || V. Tuscher

zobozdravnik : koncesij. zobni tehnik

... TRST ...

ulica della Gasarza št. 13, II. n.

Kdor hoče imeti **svetlo in likano perilo** naj se obrne na zavod **F. Samokez** v ulico Cecilia 14. prilličje. **Tel. 22-69.**

V založbi Jg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani

ravnokar izšlo **SLAVOJ KLEPEC**

Zbirka slovenskih citatov in aforizmov

broširana K 2'50, vezana K 3'50, po pošti 20 vin. več.

Z večjo roko in z dobrim okusom je Slavoj Klepec v tej knjigi zbral 1086 aforizmov in citatov iz slovenske književnosti ter jih uredil po abecednem redu. Knjiga je visoke književne vrednosti, zakaj v njej se zrcali mišljenje in čuvstvovanje odličnih slovenskih pisateljev, mislecev in pesnikov. „Aforizmi in citati“ niso, da bi jih čitatelj prebiral zdržema; ali po malem uživani, podajajo čvrsto duševno hrano, zlasti ker odpirajo širok pogled v veliki razvoj slovenske književnosti od Prešernovih časov do današnjih dni. Tukaj so zbrane raznotere dragocenosti, kl bi bile na čast tudi vsakemu velikemu narodu.

Dobiva se v vseh boljših knjigarnah ali naravnost iz založbe **Jg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.**

Peki in trgovci.

Kakor Vam je že znano glede pridelka in prodaje drož (kvasa) je tu v Avstriji prepovedano izdelovati in prodajati kvas mešan s škrobom ali iz pive od 1. januarja naprej. Dovoljeno je izdelovati in prodajati samo **čisti žestini** (spiritalni) najsi bodi žitni ali koruzni. Ako hočete biti gotovi, obrnite se na **Prvo tržaško tovarno drož — Vrđela**, ki ima svojo zalogo v ULICI MADONNINA št. 1. Filijalke: Pola in Zader. Izvaža in izdeluje samo **garantirani čisti spiritalni kvas**. — Izvaža se na vse kraje od 3 kg naprej po K 130 in franko mesto. **SVOJI K SVOJIM!**

Udani **J. J. SUBAN, lastnik.**

Tržaško vojaško veteransko društvo. Na željo udov, da se razmere v društvu preuredi, sklicuje se na dan 6. p. m. ob 2. uri popoldne v restavraciji „Pri zlatem jelenu“, ulica delle Acque 18, izreden občni zbor. Ob enem se bo sklepalo o društveni skupni blagajni.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu naznanja, da se bo vršila telovadba za trgovsko-obrtniški naraščaj ob nedeljah popoldne od 3. ure naprej. Vsi oni, kateri se mislijo telovadbe udeležiti, naj se oglašijo ob danes naprej po 8. uri in pol zvečer v društveni telovadnici pri br. Trebcu ali pa pri vratarici Nar. doma. Na zdar!

Naše gledališče.

Jutri na dan Sv. treh kraljev, 6. t. m. ob 4. uri popoldne še enkrat in zadnjokrat v sezoni

„Težke ribe“.

Zvečer ob 8. uri pa bomo videli veliko burlesko s petjem, godbo in plesom

„Krasna Lida“.

V tej lepi burleski nastopijo vsi naši igralci, gledališka godba in oba pevška zbor. Pričakovati je velikega obiska, zanimanje je splošno. Prav bi bilo, če bi si vsak pravočasno poskrbel vstopnico. Prodaja jih vratarica Nar. doma.

V nedeljo 8. t. m. ob 4. uri

„KRASNA LIDA“,

zvečer ob 8. uri pa romantična ljudska igra **„Fabricljeva hči“.**

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Danes repriza Spontinijeve opere „Vestale“. V soboto repriza iste opere ob ljudskih cenah. **EDEN.** Varijetetna predstava.

Nar. del. organizacija.

Krajevna skupina sv. Marko in sv. Andrej. V soboto 7. t. m. se vrši redna odborova seja ob 7. uri in pol NDO. pri sv. Jakobu (Campo S. Giacomo) št. 5, I. nadst.

Tovariši odborniki: Udeležite se te seje polnoštevilno, točno ob zgoraj navedeni uri, ker imamo marsikaj za nas delavce jako koristnega ukreniti.

Zato pričakujem polnoštevilne udeležbe. **D. Kapelj, preds.**

Vesti iz Goriške.

Občinske volitve v sv. Križu. V drugem razredu so zmagali tudi narodno-napredni kandidati s 60 glasovi, Gregorčičeva stranka je dobila samo 16 glasov, le prvi razred je ostal tej poslednji stranki. Tretji in drugi razred sta prešla torej v narodno-napredne roke.

Bralno društvo „Narodni dom“ v Škrbini priredi 15. januarja veselico ob 3. uri popoldne z zanimivim vspešnim in plesom. Vabila se ne bodo razpošiljala nikakih, vspešni se bo dobival pred veselico, pri razprodaji listkov.

Bralno-pevsko društvo „Ladija“ vabi na občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo 8. prosinca t. l. ob 4. uri pop. v prostorih g. M. Plesa, ob vsakem številu navzočih članov, ker je bil prvotno za 1. prosinca sklicani občni zbor nesklepčen. Prosimo, naj bi prišli udeleženci točno ob napovedani uri!

To naše napredujoče društvo „Ladija“ je uprizorilo v nedeljo domačo zabavo z burko „Mutasti muzikant“. Igrali so jo: g. ca Nina Legiša in Terezina Gabrovec in gospodje Ivan Pecikar, Josip Gruđen, Angelj Gabrovec. Vsi igralci so izvršili svojo nalogo prav dobro. Želi so tudi obilo pohvale in slišati je bilo tudi glasov, naj se igra kmalu ponovi.

Udeležba je bila povoljna. Posebno je treba omenjati, da se je v velikem številu udeležila mladina iz Medjevasi in Sv. Ivana. Po veselici se je vršila tombola s šaljivimi dobitki.

Nagradi za uzorne hleve. Deželni odbor je podelil vsled priporočila komisije nagradi po 300 K za napravo vzornih hlevov Antonu Tavčarju iz Krepljen in Alojziju Pucu iz Pliskovice.

Iz Krepelj. Občni zbor našega vinarškega in sadjarskega društva se je vršil dne 1. t. m. popoldne. Zborovanje je bilo dobro obiskano. Potem, ko so bili računi potrjeni, je sledila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili: Anton Gomizel predsednikom, Ivan Tavčar podpredsednikom, Anton Pegan, Anton Tavčar, Josip Gomizel odborniki, Andrej Tavčar blagajnikom, Fran Tavčar tajnikom, vsi iz iz Krepelj, ter Fran Vendramin, voditelj šole v Dutovljah.

Ministerstvo za poljedelstvo je izplačalo gospodarskemu društvu podporo. Odbor je kupil 3625 metrov zagobjdenega zemljišča blizu postaje Dutovlje-Skopo poleg ceste v lepi legi, kjer na spomlad zgradi zalogo. Za zemljišče je dal 4000 K, kar ni veliko, ker za tla med Dutovljami in postajo zahtevajo sedaj lastniki drago kupnino celo po 10 K seženj.

V kratkem nameruje cestni odbor popraviti oni „kjuč“ pod Dutovljami, ki je zelo nevaren. Zeleti pa bi bilo, da bi se načrt za to delo popravil, predno prično z delom.

Druge slovenske dežele

Vsem hranilnicam in posojilnicam. Te dni je razposlal stavbeni odbor za zgradbo mednarodnega jamskega muzeja v Postojni vsem hranilnicam in posojilnicam prošnjo, da blagovolijo iste, vsaka po svoji moči podpirati velevažno zgradbo jamskega muzeja, ki bo edini svoje vrste, prvi na svetu. Ne samo mesto Postojna, ampak tudi vsa Kranjska bo lahko ponosna na to stavbo. Vsak, tudi najmanjši dar, bo vsprejet hvaležno, ker se z njim pokaže naklonjenost temu znanstvenemu in praktičnemu podjetju. Denarne prispevske sprejema Občinska hranilnica v Postojni.

Mali oglasi

Gospodična z 5000 kronami premoženja, želi znanja z gospodom od 30-50 let starosti, ako more oči v državni službi. Ponudbe pod „Zorka“ glavna prša. Trst, poste restante. (15)

Pohišstvo se prodaja po nizki ceni. Pogleda se lahko v torek in soboto popoldne od 2. do 4. v ulici Machiavelli 26, I. nad., vrata 4.

Mesto guvernante h kaki slovenski ali nemški družini išče gospodična srednje dobe, veščica slovenskega in nemškega jezika ista vsprejme tudi mesto blagajničarke v kaki trgovini ali kakem drugem podjetju. Ponudbe je poslati pod naslov „VOLJA“ na Inser. oddelek Edinosti.

V najem se odda soba, kuhinja in hlev za tri govedi. Istotam se prodaja meza (mala) po nizki ceni. — Miha Vodopivec, Barokovje blizu Škule. 4

Prilika. Kuhinjska oprava iz aluminija, K 50 Specijaliteta: predmeti za darove. — Umberto Cesca — Trst, via Caserma 11. 1864

Pristni, dober brinjevec se vdobi pri Lovru Šibeniku v Šiški pri Ljubljani. 1691

Josip Trampuš Trst, ulica Industrija štov. 3 (Sv. Jakob) priporoča svojo pekarnjo. Večkrat na dan svež kruh. Zaloga moko vsake vrste iz prvih mlinov. Vino in likerji v steklenicah. **Sladstvos in biskoti.** 1923

„FERNANDA“ orijentalška voda, nezmojlivo sredstvo za pomlajenje in odpravljenje vsakovrstnih izpuščajev z obraza, z rok in prs. Daje koži lepo belo rožnato barvo. Orientalška voda „FERNANDA“ je edina, ki dela človeka mladega in lepega. Za komisije obrniti se na „The Fernanda Oy. Ld“ Trst, ulic Antonio Caccia štov. 9. Iščejo se zastopniki.

Bivša tordka Karl Markuža Trst - ulica Giacinto Gallina 6, priporoča slavnemu občinstvu svojo zalogo kvasa iz najboljših Avstro-Ogrskih tovarn. Se priporoča Anton Markuža s. — Svoji k svojim! 2217

Avt. civilni zemljemerec
Kristjan Pertot
se je preselil v **Via Commerciale štov. 3.**
I. nadstropje, Telefon 2376
Priporoča se slavnemu občinstvu kot edini slovenski zemljemerec.

Prva Primorska Tvoronica za lesne izdelke z vodno silo

:TVRDKE: A. KRIZNIČ

ob kolodvoru Podmelec

Sprejema v izvršitev:

vse v **stavbeno mizarsko stroko** spadajoče izdelke za HIŠE, VILE, ŠOLE, BOLNIŠNICE, CERKVE, JAVNA POSLOPJA itd. kakor: OKNA, VRATA, PODOVE, PORTALE; popolne OPREME LJUDSKIH ŠOL, ŠOLSKE KLOPI po Rettig-ovem patentu itd. itd.

Proračuni in načrti brezplačno.

Parketna tvornica opremljena z najnovejšimi stroji nudi PARKETNE DEŠČICE iz hrastovega in bukovega lesa. Postrežba takojšnja za vsaktero množino!

Zahtevajte vzorce in cene.

Strugarski oddelek nudi vse v strugar. stroko spadajoče izdelke.

JAMSTVO! **JAMSTVO!**

Vsa dela so solidno in strokovnjaško izvedena!

Obisk strokovnjaka interesentom brezplačen

Spritzer wein

se imenuje belo stajersko vino, ki je edino pripravna pijača s mineralnimi vodami in sifonom. Prodajam tudi v buteljkah pristno vino Opolio iz Vise, Belo sladko iz Vise, Istiško in teran. Priporočam tudi svoj izbor desertnih in zdravilnih vin, rca likerje, šganje in sirupe. Zaloga „Ani spumanti“ po Kron 3 a 4. Sladki refošk po K 2. Izobno šganje po K 2-40 buteljke poldruga listra. Pre- **E. Jurcev, Acquedotto 9**

PRODAJALNA

manufaktur. blaga

izbera fuštanja, borgeta, perila in drobnarije za šivilje

FRAN KOCIJAN

Trst, ulica Molin a vento štov. 17, Trst

... ŠOLA ZA JEZIKE ...

Polyglotte Acquedotto št. 16
prvo nadstropje.

Nova metoda za učenje modernih jezikov. **Izvanredno ugodna prilika!!!**

Nemško . 8 lekolj Kron 4
Francosko 8 lekolj Kron 6
Angleško . 8 lekolj Kron 6

{ Dve ... lekolj v aki : teden.

Vpiše se lahko vsak dan od 11.-1. in 7.-9.

Ravnatelj lastnik **Prof. Paolo Marquardt.**

Specijal. gumij. predmetov

Elastične nogovice, kilni pasi, psi irizatorji, sosenzorji, gum. rjuhe, cevi za vino, vodo, plin OVATA. Prodaja in poprava črevljev iz gume ter gumijevih predmetov.

Higijenični predmeti

CENE ZMERNE. CENE ZMERNE

Federico Steindler, Acquedotto 14.

Ajdovo moko

pristno domačo

priporočam. **CENE ZMERNE**, postavljam franko v trgovino.

FRANC KALAN

Škofjaloka štov. 6.

Simić & Co. - Trst

ul. S. Anastasio 8-10

OBAVLJA

Agenturske in komisijn. posle

Bavi se s prodajo kolonijalnega blaga in nakupom dež. pridelkov.

Nov buffet pri sv. Ivanu

Luigi BRAIDOTTI

Via S. Cillino št. 1157 (Sv Ivanu) Trst

Izbor razne svinjine

in sira, kakor tudi piva, vina in likerjev s postrežbo kave.

Se priporoča **LASTNIK.**

Odrpto do ene popolnoči.

Rogaška kisel. Templev

Radinski vrelec.

Najboljši mineralni vodi.

— ZASTOPNIK —

Lacko Križ - Pala

WIESENREITER & Co., TRST

Ulica Valdirivo 13.

1861 Pol stoletja uspehov 1911

V vseh lekarnah v Trstu in zunaj se dobé

Pastiglie Prendini

proti kašlju

bolezni v grlu, hripavosti, kataru

Glavna zaloga: **LEKARNA PRENDINI.**

Preprodajalom velik popust.

Zdravilno pivo

dvojnega kvasa

založna marka „Sveti Štefan“

Glavni profesor zdravnik Karl von Nooden, ravnatelj prve dunajske zdravniške klinike, izjavlja, da je pivo dvojnega kvasa založna marka „Sveti Štefan“ zelo upliven pripomoček za želodčne bolezni in za nerвозne osebe.

Zaloga: Trst, via Valdirivo št. 32.

Telefon št. 2201. (B.)

MANUFAKTURNA TRGOVINA

Ignac Perlmutter, Trst

Via Gatterl št. 7, I.

Velik izbor izgotovljenih moških oblek, manufaktur. in belega blaga, preprog, zagrijal, garnitur, blaga za MOŽKE in ŽENSKÉ : OBLEKE.

Proti plačilu takoj in na obroke.

Enrico Preuer - Trst

Via S. Lazzaro št. 22

pohišstvo iz bambusa

in indijskega trstja.

Predmeti, pripravni za božična in novoletna darila.

Český hostinec v Terstu

Alla Meridionale

Via Belvedere

Češka gostilna v Trstu

PASTILJE ZA PRSA

„Nič več kašlja“

so edino sredstvo proti kašlju, prehlajenju, zagrljenosti in vsem boleznim dihalnih organov. Škatlja z navodilom 70 stotink se dobi samo v lekarni

Praxmarer „AI DUE MORI“

Trst (mestna hiša) Tel. 377